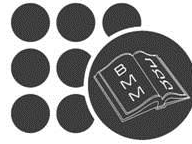

The Family that Prays Apart Stays Together: Part 1

Beit Midrash Morasha
@ Arthur's Road
בית מדרש מורשה

Understanding the Shul Mechitza, based on Rabbi Moshe Feinstein

Source 1: Gemora Sukka 51a; 51b-52a

Mishna: Whoever didn't see the rejoicing of the water-drawing ceremony never say joy in his life. After the first Yom Tov of Chag, they went down to the *Ezrat Nashim* (women's courtyard) and created there a great correction.

Gemora: What was the great correction? Rabbi Elazar said, it's like that which we were taught: At first it was flat and they encircled it with balconies, and ruled that women would sit above and men below. Our Rabbis taught us: Originally the women were inside and the men were outside, and they came to frivolity. They instituted that the women would sit outside and the men inside, and still they came to frivolity. They instituted that the women should sit above and the men below.

How could they do this? But it says: (Zechariah 12:12) "And the land shall mourn, every family apart: The family of the house of David apart, and their wives apart; the family of the house of Nathan apart, and their wives apart." Rav said, they found a verse and they made a *drasha*, (Divrei Hayamim/Chronicles I 26:19) "All was in writing, from the hand of the Lord, which He gave me to understand, all the works of the pattern." They said – the matter is a *kal vachomer*: In the future, when they are involved in a eulogy and the *yeitzer hara* does not rule over them – the Torah says men alone and women alone. Now that they are engaged in *simcha*, and the *yeitzer hara* rules over them – how much more so.

משנה. מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. במוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול.

מאי תיקון גדול? - אמר רבי אלעזר: כאותה ששנינו, חלקה היתה בראשונה והקיפוח גזזטרא, והתקינו שיהו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה. תנו רבנן: בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים מבחוץ, והיו באים לידי קלות ראש, התקינו שיהו נשים יושבות מבחוץ ואנשים מבפנים. ועדיין היו באין לידי קלות ראש. התקינו שיהו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה. הכי עביד הכי? והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל! - אמר רב: קרא אשכחו ודרוש, וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד. אמרו: והלא דברים קל וחומר. ומה לעתיד לבא - שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם - אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד, עכשיו שעוסקין בשמחה ויצר הרע שולט בהם - על אחת כמה וכמה.

Source 2: Rashi there

All was in writing: All of the work of the structure that the Holy One Blessed is He informed him through Gad the Seer and Nattan the Prophet.

They found a verse: That they need to separate between men and women, and to make a fence in Israel that they will not come to degeneracy.

הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל - כל מלאכת התבנית שהודיעו הקדוש ברוך הוא על ידי גד החוזה ונתן הנביא.

קרא אשכחו - שצריך להבדיל אנשים מנשים, ולעשות גדר בישראל שלא יבאו לידי קלקול.

Source 3: Gemora Chullin 83b

Mishna: Covering the blood applies in Israel and outside of Israel, during the times of the Temple and not during the times of the Temple. With general animals, but not with sanctified animals, and applies to wild animals and birds...

Gemora: Sanctified animals, why not? Is it because of Rebbi Zeira's teaching? For Rebbi Zeira said: One who shechts needs to place dirt below and dirt above, as it says: () "... it does not say "cover it with dirt" but "cover it in dirt" and here it is impossible – how should you do it? To place dirt there permanently is adding on to the building, and it says: (Divrei Hayamim/Chronicles I 26:19) "All was in writing, from the hand of the Lord, which He gave me to understand, all the works of the pattern." and to place it there temporarily would be an interposition.

מתני'. כסוי הדם נוהג בארץ ובחוצה לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית, בחולין - אבל לא במוקדשין, ונוהג בחיה ובעוף...
גמ'. מוקדשין מ"ט לא? אילימא משום דרבי זירא, דא"ר זירא: השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה, שנאמר ושפך את דמו וכסהו בעפר, עפר לא נאמר, אלא בעפר - מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה, והכא לא אפשר, הכי ליעביד? ליתב וליבטליה - קמוסיף אבנין, וכתב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל, לא ליבטליה - קא הוי חציצה.

Source 4: Rabbi Moshe Feinstein, Igrot Moshe 1:39

The intention of the answer [of the Gemora in Sukka] is that it is considered like it's explicitly mentioned in the text that we need to make balconies, and it didn't need to be said through Gad the Seer and Nattan the Prophet that it was told to them through Hashem the structure of the building, and this would automatically be included in the instructions, and if this was only a Rabbinic Prohibition, it would not be relevant to say that it's included in the divine instructions, since this was not necessary according to the Torah.

כוונת התירוץ הוא שלכן הוא כמפורש שצריך לעשות הזיזין והגזזטרא ולא הוצרך להאמר זה ע"י גד החוזה ונתן הנביא שהודיעו להם ע"פ ה' מלאכת התבנית והוי ג"ז ממילא בכלל הכל בכתב ואם היה זה רק איסור דרבנן לא היה שייך למימר שהוא ממילא בכלל הכל בכתב כיון שא"צ זה מדאורייתא

Don't ask where in the Torah was there a requirement for there to be women at all? Because at *Hakhel* there certainly needed to be men and women, and if so we needed to make the balconies for *Hakhel* and it follows it would be permitted for every Chag to do so, such as for the rejoicing of the water-drawing ceremony.

And don't say that the prohibition is from the law of *yichud* which is from the Torah, perhaps a man may go into the women's area... with so many women as there were at the water-drawing ceremony this is not a concern.

From the aspect of ogling we see that there is no concern [in the building of the mechitza] because this they knew about at the beginning also, and if so it was in a permitted way where uncovered parts were not visible and they did not worry that men would intentionally ogle, which is prohibited even when a woman is properly dressed, and therefore they permitted it when they did not know that it would come to frivolity.

Therefore you need to say that the prohibition is only for frivolity, and they thought originally that they were behaving frivolously because the men were looking through the crowd of women, this brought them to frivolity... which is a great deal of chit-chat, touching hands, etc.

It follows that we see from the sugya of Sukka that even if there is a mechitza, but it is built in such a way that it is possible to come to frivolity, there is still the Torah prohibition.

What comes out from this is that in Shuls where men and women gather together to pray, it is better to make a balcony with the women above; and if for whatever reason it is difficult to make a balcony you need to amek a real mechitza that will prevent frivolity, and it is not sufficient that it should simply be a physical separation, since we see that it didn't help in the Beit HaMikdash and remained a Torah prohibition.

However it is logical, in my humble opinion, that it is sufficient with a mechitza that goes up to the shoulders, because we see that the mechitza was not for the prohibition of ogling. Every after the "great correction" we see that women could be seen, since they did not fence in the balconies with a mechitza; and even though they couldn't be seen by the men who stood beneath them, nevertheless they were visible to the men in the middle.

Therefore with a shoulder-height mechitza which would logically prevent frivolity we can permit. This would be a height of 3 *amot* which is 18 *tefachim*. [Note: According to Rabbi Moshe Feinstein, this is 162cm – ST]

Those who are strict to raise the mechitza so that heads cannot be seen should be blessed. Especially since many women in this country are not careful to cover their hair. But as far as the law goes, we permit even if it is only 18 *tefachim*, and if there are women with uncovered hair, the elder, the author of the Aruch HaShulchan already ruled that where this is wide-spread, it is permitted to pray in the presence of uncovered hair, and therefore we should not protest; but with less than 18 *tefachim* it is forbidden and we need to protest with all of our might, because even if it was only a Rabbinic prohibition we would need to protest, how much more so that according to my humble understanding it is from the Torah, as I have proven above.

Now see, there is room to say that only in the Mikdash it was forbidden by the Torah because of the Mitzva of "You shall revere my Mikdash", that if you are in a state of frivolity you are not reverent, and if so in a Shul it would be only Rabbinic... but at the time of prayer and when we are mentioned the name of Heaven and words of Torah and words of Holiness it is logical that it is from the Torah.

ואין להקשות מנלן מן התורה שיהיו כלל שם נשים, דהא בהקהל ודאי היו צריכין להיות שם אנשים ונשים וא"כ צריכים היו לעשות הגזזטרא בשביל הקהל וממילא מותרין גם בכל חג לעשות כן בשביל שמחת בית השואבה.

ואין לומר שהאיסור היה מדין יחוד שהוא מדאורייתא שמא יכנס איש לפנים... בנשים הרבה כאלו שהיו בשמחת בית השואבה אין לחוש ליחוד

מצד ההסתכלות עצמה חזינן שלא היתה הקפידא דהא זה ידעו גם מתחלה, וא"כ היה באופן המותר שלא נראו מקומות המכוסים ולא חששו שיסתכלו בכוונה ליהנות שזה אסור אף במקומות המגולים ולכן התירו כשלא ידעו שיבאו לידי קלות ראש

לכן צריך לומר שהאיסור הוא רק משום קלות ראש, וחשבו מתחלה שמה שבאו לידי קלות ראש היה מחמת שהאנשים הוצרכו לראות דוקא דרך הנשים שהרי שניהם הסתכלו למקום אחד באו לידי קלות ראש... שהוא להרבות שיחה ביניהם ולנגיעה בידיהם וכדומה

וממילא חזינן מסוגיא דסוכה /נ"א/ דאף אם היתה מחיצה אבל כזו שאפשר לבא לידי קלות ראש יש עדין אותו האיסור מדאורייתא

היוצא מזה גם בבתי כנסיות שמתקבצין שם אנשים ונשים להתפלל טוב יותר לעשות גזזטרא שהנשים יהיו למעלה, ואם מאיזה טעם קשה לעשות גזזטרא צריכים לעשות מחיצה ממש כזו שתמנע מלבוא לידי קלות ראש ולא סגי במה שנחשבה מחיצה לכל דבר כגון בשערים פתוחים כמו שראינו שלא הועילה במקדש והיה אסור מדאורייתא.

אבל מסתבר לע"ד שסגי במחיצה גבוהה עד אחר הכתפים, דהרי חזינן שהמחיצה אינה מצד איסור הסתכלות. ואף אחר התיקון הגדול נמצא שנראו הנשים כיון שלא הקיפו את הגזזטרא במחיצה ולא חשו לזה, ואף שלא נראו להאנשים שעמדו תחת הגזזטרא מ"מ הרי נראו להאנשים העומדים באמצע.

ולכן במחיצה גבוהה עד אחר הכתפים שמסתבר שאין לבוא לידי קלות ראש יש להתיר. והוא גובה ג' אמות שהן י"ח טפחים.

והמחמירין להגביה המחיצה עד שלא יתראו גם ראשיהן תבוא עליהן ברכה. ובפרט שהרבה נשים במדינה זו אינן נזהרות בכסוי הראש. אבל לדינא יש להתיר גם בגבוהה רק י"ח טפחים ואם שנמצאות שם גם פרועי ראש כבר הורה זקן בעל ערוך השולחן שבזה"ז שבעוה"ר יש הרבה כמות מותר להתפלל כנגדן ולכן אין למחות אבל בפחות מ"ח טפחים אסור וצריך למחות בכל התוקף כי אף אם היה אסור רק מדרבנן צריך למחות כ"ש שלע"ד הוא מדאורייתא כדהוכחתי לעיל.

והנה יש מקום לומר שרק במקדש היה אסור מדאורייתא משום דין יראה דומקדשי תיראו שאם הוא בקלות ראש אינו ביראה וא"כ בביהכ"נ הוא רק מדרבנן שאסרו גם בהם קלות ראש... אבל בשעת התפלה וכשמזכירין שם שמים ודברי תורה וקדושה מסתבר שהוא דאורייתא

